Lietas Nr. C15218413

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Jelgavā 2014.gada 25.septembrī

Jelgavas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese N.Paņkiva,
ar tiesas sēžu sekretāri A.Rimšāni,
piedaloties prasītāja /pers. C/ pilnvarotajai pārstāvei /pers. D/, atbildētājas /pers. E/ pilnvarotajam pārstāvim zvērinātam advokātam Jānim Ernstsonam, trešās personas ERGO Insurance SE Latvijas filiāles pilnvarotajai personai /pers. G/,
2014.gada 11.septembrī izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. C/ prasība pret /pers. E/ par mantiskā zaudējuma un morālā kaitējuma atlīdzināšanu.

Aprakstošā daļa

Prasītājs/pers. C/ iesniedzis tiesā prasības pieteikumu pret atbildētāju /pers. E/ par mantiskā zaudējuma un morālā kaitējuma atlīdzināšanu, kurā lūdz piedzīt no atbildētājas atlīdzību par mantisko zaudējumu un morālo kaitējumu EUR 4470,69 (Ls 3142,02) apmērā.

Prasītājs savu prasību motivē ar to, ka 2012.gada 10.septembrī autoceļā Rīga – Jelgava 24. km notika sadursme starp prasītājam piederošo automašīnu Peugeot 406 ar valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/ un atbildētājai piederošo automašīnu Opel Frontera ar valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/. Sadursmes rezultātā prasītājam bija nodarīti miesas bojājumi un prasītājam piederošā automašīna nav atjaunojama. 2012.gada 9.oktobrī Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldē par doto faktu tika uzsākts kriminālprocess Nr.11520072712 pēc noziedzīga nodarījuma pazīmēm, kas paredzētas Krimināllikuma 260.panta pirmajā daļā. Atbildētājas vaina minētajā noziedzīga nodarījuma izdarīšanā bija pierādīta, viņa tika saukta pie kriminālatbildības un sodīta ar piespiedu darbiem saskaņā ar prokurora priekšrakstu par sodu.

Norāda, ka jautājums par mantiskā zaudējuma un morālā kaitējuma atlīdzināšanu kriminālprocesa ietvaros netika skatīts, jo prokurora maldības dēļ prasītājs nepaspēja tādu prasību pieteikt. Pārsūdzēt lēmumu par kriminālprocesa pabeigšanu prasītājam neizdevās.

Norāda, ka kriminālprocesa izmeklēšanas gaitā bija nozīmēta tiesu – medicīniskā ekspertīze, ar kuru noteikts, ka ceļu satiksmes negadījuma rezultātā prasītājam nodarīti viegli miesas bojājumi, kas izraisījuši īslaicīgus veselības traucējumus no 7 līdz 21 dienai un veikta mugurkaula operācija nav saistīta ar ceļu satiksmes negadījumā gūto traumu, bet ir vecās traumas un hroniskās slimības rezultāts. Prasītājs kategoriski nepiekrita tādam eksperta slēdzienam, jo prasītāja rīcībā ir ārstējošā ķirurga slēdziens, no kura ir nepārprotami redzams, ka nekāda sakara ne ar iepriekšējo mugurkaula traumu, ne ar hronisko mugurkaula slimību, un tas ir tikai ceļu satiksmes negadījuma rezultāts.

Sakarā ar to, ka ceļu satiksmes negadījuma rezultātā prasītājs bija spiests ārstēties krietni ilgāku laiku – līdz 2013.gada janvārim, sliktā veselības stāvokļa dēļ, prasītājs nevarēja turpināt darbu pamat darbavietā – AS „Latvijas Finieris" un bija spiests uzteikt darba līgumu Jelgavas 2.pamatskolā, kā rezultātā prasītāja ienākumi būtiski samazinājās.

Norāda, ka ceļu satiksmes negadījuma rezultātā prasītājam ir nodarīts gan mantisks zaudējums, gan arī morālais kaitējums EUR 4980,05 (Ls 3500). Prasītājs uzskata, ka viņam ir nodarīts mantisks zaudējums EUR 3557,18 (Ls 2500) apmērā, ko veido maksa par mugurkaula operāciju un citām manipulācijām ārstnieciskās iestādēs, kā arī ienākumu samazinājums zaudēta darba dēļ. Savukārt morālo kaitējumu veido psiholoģiskās un psihiskās ciešanas pēc ceļu satiksmes negadījuma, ārstēšanās procesā un arī pašlaik, un arī fiziskais kaitējums ir sāpes mugurā gan ceļu satiksmes negadījuma laikā, gan vēlāk – ārstēšanās laikā, gan arī tagad. Šī kaitējuma apmērs kopā sastāda EUR 1422,87 (Ls 1000).

Norāda, ka apdrošināšanas kompānija ir izmaksājusi prasītājam atlīdzību par iznīcināto automašīnu EUR 1283,43 (Ls 9020, kas prasītāju apmierina un par šo kompensācija netiek prasīta. Par ārstnieciskajiem pakalpojumiem, fizisko kaitējumu un atrauto peļņu apdrošināšanas kompānija izmaksāja prasītājam kopā EUR 509,36 (Ls 357,98).

Ņemot vērā minēto aprēķinu, prasītājs uzskata, ka viņam kā cietušajam ir tiesības prasīt no atbildētājas kompensāciju par mantisko zaudējumu, fizisko un morālo kaitējumu EUR 4470,69 (Ls 3142,02) apmērā.

Prasītājs savu prasību pamato ar Civillikuma 1770.pantu, 1772.pantu, 1773.pantu, 1775.pantu, 1779.pantu, 2347.pantu.

2013.gada 18.septembrī Jelgavas tiesā saņemti atbildētājas rakstveida paskaidrojumi (lietas 36.lapa), kuros atbildētāja norāda, ka prasību neatzīst, jo uzskata, ka prasītājam kaitējumu pilnībā ir atlīdzinājusi apdrošināšanas kompānija „ERGO".

Norāda, ka nav strīda par to, ka 2012.gada 10.septembrī notika ceļu satiksmes negadījums, kurtā cieta prasītājs, un prasītājs kā kompensāciju no apdrošināšanas kompānijas „ERGO" ir saņēmis atlīdzību – 2013.gada 9.maijā EUR 440,49 (Ls 309,58), 2013.gada 16.maijā EUR 68,87 (Ls 48,40), 2013.gada 16.maijā EUR 1283,43 (Ls 902).

Norāda, ka atbildētāja konstatēja, ka prasītājs pēc būtības apstrīd krimināllietas Nr.11520072712 ietvaros veikto eksperta atzinumu Nr.31-3036, jo uzskata, ka ceļu satiksmes negadījuma rezultātā viņam nodarīto miesas bojājumu pakāpe ir bijusi lielāka, ka veiktā mugurkaula operācija nav saistīta ar vecām traumām un hroniskām slimībām, bet tikai un vienīgi ar atbildētājas izraisīto ceļu satiksmes negadījumu.

Atbildētājas ieskatā, Jelgavas tiesa nav tiesīga civiltiesiskā kārtībā izvērtēt noteikto miesas bojājumu smaguma pakāpi. Šis jautājums risināms tikai un vienīgi krimināllietas ietvaros, tomēr atbildētājai nav iebildumu, ka uz tiesas sēdi kā eksperte tiek uzaicināta tiesu medicīnas eksperte /pers. I/ sniegtā atzinuma uzturēšanai.

Norāda, ka prasība ir pilnībā noraidāma, jo pieteikums nesatur pierādījumus par to, ka ir cēloņsakarība starp prasītāja veselības stāvokli un 2012.gada 10.septembrī notikušo ceļu satiksmes negadījumu. Šādu atzinumu savā atbildes rakstā prasītājam sniedzis gan Rīgas rajona prokuratūras

prokurors Dž.Pooks, gan Rīgas rajona virsprokurore S.Daubure, gan Rīgas tiesas apgabala virsprokurors A.Zgirskis.

2014.gada 13.maija un 2014.gada 11.sewptembra tiesas sēdēs prasītāja pilnvarotā pārstāve /pers. D/ prasību uzturēja pilnā apmērā. Papildus prasības pieteikumā norādītajam paskaidroja, ka uzskata, ka ceļu satiksmes negadījums ir bijis un varētu būt, ka miesas bojājumi, kas bija nodarīti ceļu satiksmes negadījuma brīdī, bija viegli. Saka, ka to konstatēja arī tiesu medicīniskais eksperts, bet viss pārējais, kas notika vēlāk pēc negadījuma un ar ko bija saistīta ārstēšana un nepieciešamās operācijas, prasītāja pārstāves izpratnē, tas nav iekļaujams kriminālprocesa ietvaros Krimināllikuma izpratnē, jo tas ir tieši saistīts ar Civilprocesa likumu, kurā ir norādīts, ka jebkurš zaudējums, kas ir noticis ir jāatlīdzina.

Paskaidro, ka prasītājs bija spiests ilgi un ļoti grūti ārstēties, veikt operācijas un citas sāpīgas un nepatīkamas manipulācijas pēc ārstēšanas. Šo faktu pierāda un lietā ir pievienots kosultanta (prasītāja ārstējošais ārsts, vadošais mugurkaulu ķirurgs, vertoblorogs un Latvijas Universitātes medicīnas fakultātes pasniedzējs) /pers. K/ slēdziens, ka pēdējā operācija nekādā veidā nav saistīta ne ar hroniskām slimībām, ne kaut kādu iepriekšēju saslimšanu vai operāciju, tas ir avārijas rezultāts. Ja nebūtu notikusi avārija, tad nebūtu nepieciešamība veikt mugurkaula papildus kaut kādas operācijas. Apdrošinātāja kompānija ir kompensējusi tikai iznīcināto automašīnu, kura nebija atjaunojama, par to lietā nav strīds, jo prasītājs it kā piekrita summai un to neapstrīd. Pārējie zaudējumi, kas ir Ls 357 apmērā, bija nepietiekami, lai segtu visus zaudējumus, kas nodarīti avārijas rezultātā. Prasītājs uzskata, ka viņam ir tiesības prasīt atlīdzināt zaudējumus. Prasītājs uzskata, ka viņam ir tiesības prasīt morālo kompensāciju, jo pēc notikušās avārijas prasītājam bija smagas ciešanas, ne tikai fiziskas sāpes, bet arī morālas ciešanas, jo viņš nevarēja turpināt darbu. Prasītājam ir ģimene, kuru vajadzēja uzturēt, un viņš vairākus mēnešus nestrādāja. No atbildētājas puses nebija pat atvainošanās, jo viņa mēģināja visu pārsūdzēt un pavērst tā, ka pats prasītājs bija vainīgs avārijas izraisīšanā. Krimināllietas materiāli pierādīja pretējo, līdz ar to prasītājs uzskata, ka par tādām ciešanām, mocīšanos ir tiesības prasīt morālo kompensāciju tādā apmērā, kāds ir norādīts prasības pieteikumā.

Paskaidroja, ka Krimināllikuma izpratnē, kad notika sadursme, varēja būt, ka uz to brīdi kaut kāds neliels sitiens varētu būt kā viegli miesas bojājumi, bet šo vieglo miesas bojājumu rezultātā ir mugurkaula operācija, ko bija nepieciešams veikt. Prasītājs tiesu medicīniskās ekspertīzes eksperta viedoklim nepiekrīt, un prasītājs mēģināja to pārsūdzēt.

Paskaidroja, ka prasītājs neprasa neko papildus par automašīnas bojāšanu, jo to pilnīgi ir kompensējusi apdrošināšanas kompānija. Apdrošināšanas kompānija ir samaksājusi Ls 357,98 par kaut kādām manipulācijām un slimības lapu par 7 dienām. Prasītāju neapmierināja apdrošināšanas kompānijas izmaksātās summas, bet strīdēties ar viņiem ir bezjēdzīgi, jo ir tiesu eksperta atzinums, kurā ir norādīts, ka slimība ir no 7 - 21 dienai, ir viegli miesas bojājumi. Apdrošināšanas kompānija kompensēja tikai, pamatojoties uz kriminālprocesa ietvaros pieņemto lēmumu. Pārējos zaudējumus, kas bija, neviens nav kompensējis. Prasītājs nav apstrīdējis apdrošināšanas kompānijas lēmumu par izmaksājamo summu. Prasītājam zaudējumi Ls 2500 apmērā radušies laika periodā no avārijas dienas 2012.gada 10.septembra, līdz laikam, kad prasītājs atgriezās darbā 2013.gada janvārī. Paskaidroja, ka morālā kompensācija ir tik liela, jo prasītājs zaudēja darbu Jelgavas 2.pamatskolā. Darbu tiesisko attiecību izbeigšanas pamatojums bija pēc paša vēlēšanās. Prasītājs baidījās no tā, ka cilvēks sava veselības stāvokļa dēļ bija spiests aiziet no darba. Uz atbildētājas pārstāvja jautājumu vai prasītājs. Prasītājs aizgāja no darba, lai neradītu nepatikšanas pārējiem darbiniekiem, lai ar savu slimību neapgrūtinātu pārējos. Prasītājs sava veselības stāvokļa dēļ bija spiests atstāt darbu.

Paskaidroja, ka prasītājs slimoja 84 dienas, vidējā izpeļņa dienā bija Ls 26,02, un aprēķinot visas dienas, kad viņš slimoja septembrī, oktobrī, novembrī, decembrī, janvārī, attiecīgi par 84 dienām prasītājam pienākas Ls 2185,27. Daļēji veikta izmaksa no A un B slimības lapām, līdz ar to apdrošināšanas kompānija konstatēja, ka cietušās personas nesaņemtie ienākumi laika posmā no 10.septembra līdz 12.janvārim ir Ls 601,70. Attiecībā par atrauto peļņu, tā arī ir jāatlīdzina saskaņā ar Civillikuma normām. Lietā ir apdrošināšanas aprēķins par cietušās personas ārstēšanos.

Paskaidroja, ka prasītājam nav apmaksāts Ls 1690 - tie ir čeki Nr.440559 par Ls 30, Nr.440574 par Ls 30, pielikums Nr.37638 par Ls 30 un operācija, par ko pievienots gan izraksts no slimnīcas, gan rēķins un čeks, par ko prasītājs ir samaksājis Ls 1600. Pārējie izdevumi ir atlīdzināti un par tiem nav strīda.

Paskaidroja, ka prasības summu veido morālā kompensācija EUR 1422,87 un pārējais EUR 3047,81 ir mantiskais zaudējums par operāciju un ārstnieciskajām manipulācijām, kas bija veiktas. Paskaidroja, ka morālais kaitējums ir tādēļ, ka prasītājs bija zaudējis otru darbu, bija morālas ciešanas par to, ka nevar uzturēt ģimeni tādā līmenī, kāds bija pirms tam. Morālas psiholoģiskas ciešanas izpaudās kā bezmiegs, grūtības, sliktas attiecības ģimenē, nepieciešamība ārstēties, neiespējamība apmeklēt darbu, bailes, ka var zaudēt otru darbu, jo tagad neviens negaida un nedomā par slimojošajiem. Prasītājs uzskata, ka pēc visiem aprēķiniem viņam ir nodarīts arī morālais kaitējums. Pārdzīvoja morālas, fiziskas ciešanas, kas saistītas ar operācijas veikšanu un nespēju strādāt. Prasītājs uzskata, ka morālais kaitējums ir Ls 850 apmērā.

Kopējā summa, ko prasītājs prasa atlīdzināt ir Ls 3142, tas ir EUR 4470,69, ko veido visi ārstnieciskie pakalpojumi Ls 1690 jeb EUR 2404,65, nesaņemtā peļņa Ls 601,70 jeb EUR 856,14, morālais kaitējums Ls 850 jeb EUR 1209,90. Morālā kaitējuma apmērs ir tāpēc, ka cilvēks nevarēja ilgstoši strādāt, viņam bija ciešanas, kas bija saistītas ar to, ka bija nepieciešams veikt operāciju, prasītājs zaudēja savu automašīnu, viņš dzīvo Jelgavā, bet brauc strādāt uz Rīgu, protams, ka tas viss saistīts ar to, ka cilvēks pārdzīvoja, kā turpmāk dzīvos, jo bija nepieciešams ārstēties, nepieciešams uzturēt ģimeni, tās bija morālas ciešanas un pārdzīvojumi, par ko prasītājam pienākas atlīdzība no personas, kas nodarīja viņam zaudējumus. Prasītājam bija morālas ciešanas, jo nevarēja strādāt, bet bija jābrauc uz Rīgu uz darbu, un tas bija pēc tam, kad prasītājam bija pilnīgi iznīcināta mašīna un viņš palika bez tās, un protams, ka viņa domas bija saistītas ar to, kā tikt uz Rīgu pie ārstiem, kā viņam dzīvot tālāk, un kā to visu sakārtot pēc avārijas. Sekas izpaudās tā, ka ģimenē pasliktinājās attiecības, jo sieva arī pārdzīvoja, tas viss ietekmē arī iekšējās ģimenes attiecības un ietekmēja arī darba attiecības. Minētais ietekmēja arī prasītāja psihisko un morālo stāvokli. Uzskata, ka morālo kaitējumu nevajag pierādīt, un tiesa pati lemj vai tā ir vai nav. Diez vai kāds var pierādīt morālo kaitējumu, vienīgi tā, ja prasītājs nav izdarījis pašnāvību.

Paskaidroja un apstiprināja, ka prasītājam pirms 2012.gada 10.septembra bija veselības problēmas, hroniska slimība - mugurkaula kakla daļas deformējošā spondioloze un spondioartoze.

Lūdza ņemt vērā lietā esošos pierādījumus, it sevišķi konsultanta slēdzienu, pie kura prasītājs bija uzskaitē un joprojām ārstējas, kur nepārprotami rakstīts, ka 2007.gada trauma nav saistīta ar jauno operāciju, jo šo situāciju izraisīja avārija, kas bija notikusi 10. datumā. Operācija, kas tika veikta, bija veikta tajā laikā, kad veikta izmeklēšana. Līdz ar to nerodas šaubas par cēloņsakarību starp avāriju un prasītāja traumu. Uzskata, ka prasītājam ir tiesības prasīt materiālo un morālo atlīdzību.

Paskaidroja, ka netiek apstrīdēti ekspertīzes rezultāti, jo varētu būt, ka tieši avārijas laikā prasītājam bija nodarīti viegli miesas bojājumi, bet šo vieglo miesas bojājumu rezultātā bija iestājušās sekas tādas, ka bija nepieciešama operācija. Tās ir sekundāras sekas. Piekrīt, ka avārijas rezultātā trieciena dēļ bija kaut kāds sastiepums, bet vēlāk šis sastiepums radīja cilvēkam veselības problēmas, un viņš bija spiests veikt operāciju, kas viņam izmaksāja Ls 1600.

2014.gada 13.maija un 2014.gada 11.septembra tiesas sēdē atbildētājas /pers. E/ pilnvarotais pārstāvis zvērināts advokāts Jānis Ernstsons prasību neatzina pilnībā, un paskaidroja, ka uzskata, prasība nav pamatota un ir noraidāma tā iemesla dēļ, ka kompetentas iestādes veicot izmeklēšanu konstatēja, ko arī atbildētāju puse neapstrīd, ka bija noticis ceļu satiksmes negadījums, kā rezultātā prasītājs bija guvis vieglus miesas bojājumus, kas

nekādā veidā nav saistīti ar tām traumām, operācijām, kuras šobrīd prasītājs prasa kompensēt. Neapstrīd, ka Civillikumā ir teikts, ka ir jākompensē zaudējumi, kas nodarīti ar prettiesisku rīcību. Konkrētā gadījumā eksperts ir konstatējis, ka ir bijušas vecas traumas un hroniskas slimības rezultātā. Pašā prasības pieteikumā jau pats prasītājs norādīja, ka nepiekrīt eksperta slēdzienam. Otra puse savu prasību pamato ar to, ka prasītājam ir kaut kāds konsultatīvs slēdziens. Jebkurā gadījumā pamatos tiek apstrīdēti kriminālprocesa rezultāti, jo atkarībā no šīs smaguma pakāpes, ir pavisam cita kvalifikācija un viss pārējais, kas bija apstrīdēts, bet prokuratūra šo visu noraidīja, jo eksperta slēdziens pateica, ka vienmozīmīgi šīs operācijas nav saistītas ar ceļu satiksmes negadījumu.

Paskaidroja, ka Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts bija vērsies Eiropas Savienības tiesā ar lūgumu izskaidrot „Transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas direktīvu" Nr.72/166/EKK 3.panta 1.punkta atbilstību direktīvai, jo tad, kad Latvija pievienojās Eiropas Savienībai tika pārņemtas Eiropas direktīvas. Eiropas Savienības tiesa 2013.gada 24.oktobrī 2.palātā pieņēma spriedumu, kurā noteica, ka pēc būtības, ja persona ir apdrošinājusies, tad apdrošināšanas kompānijas pienākums ir segt personai nodarītos zaudējumus līdz Ls 250 000 un mantai nodarītos zaudējumu atlīdzināšana līdz Ls 70 000. Zaudējumi, kuri netiek atlīdzināti saskaņā ar šo likumu vai kuri pārsniedz noteikto apdrošināšanas limitu, trešā persona ir tiesīga pieprasīt normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Ņemot vērā, ka šīs prasības summa nepārsniedz ne Ls 250 000, ne Ls 70000, tātad prasītājam būtu jāvēršas un jātiesājas ar apdrošināšanas kompāniju, un tikai tad jāmeklē sava taisnība. Atbildētāja vadot transportlīdzekli visu izdarīja, kas nepieciešams, bija apdrošinājusi savu civiltiesisko atbildību un ņemot vērā to, ka šis prasījums nepārsniedz minētās summas, tad, ja prasītājam ir kādas pretenzijas, ir jāvēršas pret apdrošināšanas sabiedrību un tur jāpierāda, ka bija cēloniskā sakarība. Šīs būtu tās divas pamtnostādnes, kas dod pamatu atbildētājai norādīt, ka šī prasība ir nepamatota un noraidāma.

Paskaidroja, ka nav šaubu par ārsta /pers. K/ kvalifikāciju, bet vienmozīmīgi atbildētāja uzskata, ka viņam nav sertificēta tiesu medicīnas eksperta statuss, un diez vai viņš varēs noteikt vai prasītājam veiktām operācijās bija cēloniskais sakars ar nodarījumu. Var jau būt, ka cilvēks pēc dienas, divām nokrita, sasitās, grūti pateikt. Tāpēc ir speciāli sertificēti tiesu medicīniskie eksperti, kas pasaka kādi ir apstākļi un kādas ir sekas. Eksperts ir pateicis, ka operācija nav saistīta ar ceļa satiksmes negadījumu. Atbildētāja neapstrīd, ka prasītājs ir ārstējies, jautājums ir kādēļ viņš ir ārstējies. Tiesu medicīnas eksperts ir tas, kas pasaka, ka ir tādas un tādas traumas un ir tādas sekas. Eksperta slēdziens nav mainījies, tas ir tāds, kāds tas ir palicis. Prasītājs pārsūdzēja to, un visas trīs instances tiesas slēdzienu nemainīja.

Atbildētāja uzskata, ka prasītājam par tiem miesas bojājumiem, ko viņš ieguva ceļu satiksmes negadījumā, apdrošināšanas kompānija visus nepieciešamos maksājumus ir veikusi. Tas, ka prasītājam būtu izdarīti vairāki miesas bojājumi, bija jānoskaidro pirmstiesas kriminālprocesā. Eksperts atzina, ka trauma nav iegūta ceļa satiksmes negadījumā, bet saistīts ar hronisku slimību, saistīts ar mugurkaula kakla daļa deformējošo spondiolozi, spondioartozi. Prasītājam bija problēmas ar muguru pirms avārijas un pēc avārijas. Arī prasītāja ārstējošais ārsts nesaka, ka bija cēloniskā sakarība, jo viņš norāda, ka šādu traumu var iegūt pēc autoavārijas, pēc spēcīga sitiena no sāniem vai mugurpuses. Tas nozīmē, ka cēloniskā sakarība nav apstiprināta un pie šādiem apstākļiem nav nekāda pamata vērst kaut kādus prasījumus pret automašīnas vadītāju /pers. E/, jo par to, ko viņa izdarījusi, ir saņēmusi sodu. Eksperts, kas ir specializēts veikt ekspertīzes, bija konstatējis, ka avārijas rezultātā miesas bojājumi nav izraisīti, bet, ka tā bija hroniska slimība. Arī prasītāja puses nosauktais dakteris atsūtījis paskaidrojumu, ka pēc būtības ir vairākas variācijas, kā iegūt traumu.

Attiecībā par to, ka persona ir pārtraukusi darba tiesiskās attiecības 20 dienas pēc avārijas, tad, cik saprot, prasītājam bija iespēja ārstēties un nezina, kādas bija darba tiesiskās attiecības, un šeit vispār nevarētu būt runa par negūto peļņu. Varbūt, ka prasītājam bija sliktas darba tiesiskās attiecības un viņš tāpat gribēja darbu atstāt, un varbūt prasītājs ir izmantojis situāciju. Pārstāvis domā, ka prasītājs ir nepamatoti no apdrošinātājiem prasījis negūto peļņu.

Norādīja, ka prasītāja pārstāve pati apstiprināja, ka pirms avārijas prasītājam bija hroniska saslimšana. Tās arī ir tā sekas.

Lūdza noraidīt prasību, kā nepamatotu.

2014.gada 11.septembra tiesas sēdē trešās personas ERGO Insurance SE Latvijas filiāle pilnvarotais pārstāvis /pers. L/ izteica viedokli, ka prasību uzskata par nepamatotu.

Paskaidroja, ka apdrošinātājs pieņem lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu. Vērsa tiesas uzmanību lēmumam kriminālprocesā, prokurora priekšrakstam par piemēroto sodu vainīgajai personai, kas izraisīja negadījumu un kuras civiltiesiskā atbildība bija apdrošināta pie trešās personas. Norāda, ka katrai personai ir tiesības realizēt savas tiesības ne tikai civilprocesuālā, bet arī kriminālprocesuālā kārtībā. Visi šie apstākļi, kas šodien tiek minēti, kā tādi, kas varēja tikt iegūti šajā avārijā, varēja tikt risināti kriminālprocesa ietvaros. Attiecīgi, ja cietusī persona savas tiesības nav izmantojusi, tajā skaitā, kā izriet no prasības pieteikuma, ja pareizi saprot, nepaspēja vai bija citi iemesli, kāpēc persona to neizdarīja, ja nepiekrita priekšrakstam par sodu un fiksētajiem apstākļiem, tad šobrīd iztirzāt apstākļus un argumentus par avārijas sekām un iegūtajiem miesas bojājumiem nav nekāda tiesiska pamata šīs civillietas ietvaros. To apliecina arī ārstējošā ārsta tiesā iesniegtais skaidrojums par to, ka miesas bojājumi varēja tikt iegūti pie dažādiem apstākļiem. Paskaidroja, ka nav nekādas cēloniskās sakarības, vēl vairāk arī apdrošinātājam ir tiesības paļauties uz personas tiesībām realizēt savas tiesības gan kriminālprocesa noteiktajos termiņos, gan citādi. Līdz ar to, ja cietušais neuzskatīja par nepieciešamu apstrīdēt lēmumu, par kuru tika paziņots un nav informācijas, ka lēmuma noraksts netiktu saņemts vai bijis spiests nerealizēt savas tiesības, tad arī apdrošinātājs, nevis kā izteicās prasītāja pārstāve kaut ko ir izmaksājis daļēji, bet ir tieši pretēji, apdrošinātājs ir izmaksājis visu cietušajam, un ne tikai materiālo, bet arī morālo kompensāciju, ko uz to konkrēto brīdi paredzēja spēkā esošie normatīvie akti. Šajā gadījumā apdrošinātājs kompensēja ārstēšanās izdevumus, kas bija radušies valstij sakarā ar personas sākotnējo ārstēšanos, kas saistīti ar negadījumā iegūtajām traumām.

Paskaidroja, ka atbilstoši iesniegtajiem dokumentiem, apdrošinātājs kompensēja negūtos ienākumus valstij, ko valsts izmaksāja cietušajam, bet idejiski, kas bija pierādīts kā starpība, valsts to minimāli nosedza. Šī starpība tika izrēķināta atbilstoši valsts noteiktajiem Ministru kabineta noteikumiem un visas šīs pienākošās summas ir atlīdzinātas. Atbilstoši lietā esošajiem materiāliem nav pierādīta cēloniskā sakarība, vēl jo vairāk, nav nekādu pierādījumu, kas apstiprinātu tās ciešanas, par kurām pienāktos morālais kompensācijas apmērs. Līdz ar to uzskata, ka šī lieta atbilstoši krimināllietas materiāliem ir pilnībā noregulēta un attiecīgi par citām lietām un citiem apstākļiem nav pamatojuma runāt un atsaukties uz negadījumu, kurš ir izvērtēts Kriminālprocesa likuma noteiktajā kārtībā un lietas ietvaros nav pamata pārvērtēt apstākļus.

Paskaidroja, ka prasītājam kriminālprocesa materiālos ekspertīzes slēdzienā, bija konstatēts mugurkaula kakla daļas saišu sastiepums. Ārstēšanās izdevumi, negūtie ienākumi, morālā kompensācija un visas citas kompensācijas tika izmaksātas tādā apmērā, kādā uz to brīdi paredzēja spēkā esošie normatīvie akti.

Paskaidroja, ka apdrošināšanas izmaksai ir nepieciešami priekšnoteikumi, ir nepieciešams konstatēt, ka tieši šī konkrētā personas, kuras civiltiesiskā atbildība ir apdrošināta pie trešās personas, ir vainīga, un tas tiek pierādīts ar prokurora priekšrakstu par sodu, kurš ir sagatavots 2013.gada 14.februārī. Ja runā par to, kāpēc lēmums netiek pieņemts ātrāk, tad vienkārši apdrošinātājam nav nekāda tiesiska pamatojuma. Apdrošinātājam nav līgumisku attiecību ar cietušo un apdrošinātājs rīkojas tā, kā to paredz likums. Šajā gadījumā likums nosaka noteiktu kārtību un termiņus, tos ievērojot visi lēmumi tiek pieņemti. Norādīja, ka apdrošinātājs no savas puses, atbilstoši lietā esošajiem materiāliem, ir pilnībā izpildījis visas savas saistības. To apliecina visi veiktie maksājumi gan cietušajam, gan valstij - Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai. Runājot par morālo kaitējumu, tad grūti atspēkot pamatojumu, ja no prasītāja pilnvarotās pārstāves šodien izskan, ka morālā kaitējuma kompensācijas pamatojumu ir grūti izdomāt. Neredz pamatojumu

šādā kontekstā apmierināt prasību. Uzskata prasību par nepamatotu un lūdza prasību noraidīt.

Motīvu daļa

Novērtējot lietā esošos rakstveida pierādījumus, uzklausot prasītāja pilnvarotās pārstāves un atbildētājas pilnvarotā pārstāvja paskaidrojumus, trešās personas viedokli tiesas sēdē, tiesa uzskata, ka prasība pamatota un apmierināma daļēji.

Lietā nav strīds par to, ka ar 2013.gada 14.februāra Prokurora priekšrakstu par sodu atbildētāja /pers. E/ sodīta pēc Krimināllikuma 260.panta pirmās daļas, tas ir, atbildētāja tika atzīta par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredz atbildību par to, ka atbildētāja ar savu rīcību, pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu 4., 10., 38., 112., 113. un 119.punktā noteiktās prasības, vadot transportlīdzekli, kā rezultātā cietušajam (prasītājam) nodarīti viegli miesas bojājumi (lietas 10.lapa). Prokurora priekšrakstā par sodu konstatēts, ka ceļu satiksmes negadījuma rezultātā prasītājam tika nodarīti viegli miesas bojājumi, kas izraisījuši īslaicīgus veselības traucējumus no 7 līdz 21 dienai (lietas 10.lapa).

Ar lietā esošo Eksperta atzinumu Nr.31-3036 (lietas 16.-19.lapa) apstiprinās, ka sertificēta tiesu medicīnas eksperte /pers. I/ veica tiesmedicīnisko ekspertīzi /pers. C/. Eksperte ar parakstu apliecinājusi, ka ir brīdināta par atbildību, ko paredz Krimināllikuma 300., 302.pants par atteikšanos vai izvairīšanos no atzinuma došanas un par apzināti nepatiesu atzinuma došanu. Tiesu medicīnas eksperte secinājusi, ka: cietušajam /pers. C/ konstatēti šādi miesas bojājumi – mugurkaulāja kakla daļas saišu sastiepums (hiperekstenzijas trauma), strauji atliecot un saliecot galvu; konstatētie miesas bojājumi varēja rasties cietu, trulu priekšmetu iedarbības rezultātā 2012.gada 10.septembrī, lēmumā un cietušā uzrādītajos ceļu satiksmes negadījuma apstākļos, un pēc sava rakstura pieskaitāmi viegliem miesas bojājumiem, kas izraisījuši īslaicīgus veselības traucējumus no 7 līdz 21 dienai; ārstēšanās laiku virs 21 dienas, novērtējot miesas bojājumu smaguma pakāpi, eksperta atzinumā neņem vērā kā neatbilstošu traumas raksturam un, kas saistāms ar hroniskas slimības – mugurkaula kakla daļas deformējošo spondilozi, spondiaoartrozi (kakla skriemeļu operācija – C5-C6 diskektomija – 29.01.2007.), kas traumas rezultātā varēja paasināties (likuma „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību" 3.pielikuma 6.punkts – Agrāko saslimšanu paasināšanās pēc miesas bojājumu nodarīšanas, kā arī miesas bojājumu komplikācijas, kas radušās gadījuma apstākļu, organisma individuālo īpatnību vai ārstēšanās kļūdu rezultātā, nav pamats miesas bojājumu smaguma pakāpes paaugstināšanai.").

No Prokurora priekšraksta par sodu izriet arī, ka kriminālprocesā cietušais /pers. C/ nav iesniedzis pieteikumu par radītā kaitējuma kompensāciju, kā arī cietušajam izskaidrotas viņa tiesības saņemt radīto materiālo zaudējumu atlīdzību no AAS „Ergo Latvija" (lietas 6.-9.lapa).

No lietas materiāliem redzams, ka Rīgas rajona prokuratūra 2013.gada 13.martā izskatījusi /pers. C/ sūdzību par Rīgas rajona prokuratūras prokurora pieņemto lēmumu par kriminālprocesa pabeigšanu, piemērojot /pers. E/ priekšrakstu par sodu (lietas 13.lapa), noraidījusi /pers. C/ sūdzību. No lietas materiāliem redzams arī, ka Rīgas tiesas apgabala prokuratūra 2013.gada 16.aprīlī izskatījusi /pers. C/ sūdzību par Rīgas rajona prokuratūras virsprokurores 2013.gada 13.marta nolēmumu, ar kuru atstāts spēkā Rīgas rajona prokuratūras prokurora 2013.gada 14.februāra prokurora priekšraksts par sodu kriminālprocesā (lietas 11.-12.lapa), un /pers. C/ sūdzība noraidīta. No minētajiem dokumentiem redzams, ka prasītājs sūdzībās apstrīdējis arī tiesu medicīniskās ekspertīzes atzinumu, uzskatot, ka prasītājam nodarīts smagākas pakāpes miesas bojājums.

Ar lietā esošajiem materiāliem apstiprinās, ka ERGO Insurance SE Latvijas filiāle izmaksājusi prasītājam kompensāciju: 2013.gada 9.maijā EUR 440,49 (Ls 309,58) apmērā, 2013.gada 16.maijā EUR 68,87 (Ls 48,40) apmērā un 2013.gada 16.maijā EUR 1283,43 (Ls 902) apmērā (lietas 28., 29.lapa). No tiesai atsūtītajām ERGO Insurance SE Latvijas filiāle dokumentu kopijām, pamatojoties uz kurām /pers. C/ tika izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība par summu EUR 1792,79 (Ls 1259,98) (lietas 41.-80.lapa) redzams, ka ERGO Insurance SE Latvijas filiāle izmaksājusi prasītājam transportlīdzekļa pirmsavārijas vērtību EUR 1283,43 (Ls 902) apmērā un maksu par automašīnas transportēšanu EUR 68,87 (Ls 48,40) apmērā (lietas 42.-44.lapa). Kā arī ERGO Insurance SE Latvijas filiāle izmaksājusi prasītājam izdevumus par prasītāja ārstēšanos līdz 21 dienai EUR 440,49 (Ls 309,58) apmērā, tai skaitā EUR 191,53 (Ls 134,61) par medikamentiem un ārstēšanos (lietas 45., 46., 53.lapa), EUR 214,10 (Ls 150,47) atlīdzību par ceļu satiksmes negadījumā cietušās personas zaudējumiem sakarā ar pārejošu darbnespēju, kā nesaņemtos ienākumus (lietas 54.-59.lapa) un EUR 34,86 (Ls 24,50) atlīdzību par ceļu satiksmes negadījumā cietušās personas sāpēm un garīgām ciešanām sakarā ar ceļu satiksmes negadījumā cietušās personas fizisku traumu vieglu miesas bojājumu gadījumā (lietas 75.lapa). Prasītājam nepastāv strīds par izmaksātajām atlīdzības summām.

Kā redzams no lietā esošajām ERGO Insurance SE Latvijas filiāle dokumentu kopijām, prasītājs bija iesniedzis dokumentus, bet prasītājam apdrošināšanas kompānija nav atlīdzinājusi izdevumus, kas radušie saistībā ar prasītāja ārstēšanos laika periodā pēc 21 dienas notecēšanas pēc notikušā ceļu satiksmes negadījuma. Kā norādīja prasītāja pilnvarotā pārstāve tiesas sēdē, ka, kaut gan prasītājs neesot piekritis apdrošināšanas kompānijas aprēķinam, tomēr prasītājs minēto aprēķinu nav apstrīdējis. Līdz ar to prasītāja pilnvarotā pārstāve norādīja, ka atbildētājai ir jāatlīdzina prasītājam nesaņemtā atlīdzība par ārstēšanos EUR 2404,65 (Ls 1690) (par veikto mugurkaula operāciju) (lietas 24.-26.lapa), nesaņemto peļņu EUR 856,14 (Ls 601,70) un morālo kaitējumu EUR 1209,90 (Ls 850), kas ir par laiku periodu pēc 21 dienas, skaitot no dienas kad noticis ceļu satiksmes negadījums.

Turklāt kā redzams no prasības pieteikuma satura, ka arī no prasītājas pārstāves sniegtajiem paskaidrojumiem tiesas sēdē, izriet, ka prasītājs kategoriski nepiekrīt tiesu – medicīniskās ekspertīzes eksperta slēdzienam, ka ceļu satiksmes negadījuma rezultātā prasītājam nodarīti viegli miesas bojājumi, kas izraisījuši īslaicīgus veselības traucējumus no 7 līdz 21 dienai, un veiktā mugurkaula operācija nav saistīta ar ceļu satiksmes negadījumā gūto traumu, bet ir vecās traumas un hroniskās slimības rezultāts, jo prasītāja rīcībā ir ārstējošā ķirurga slēdziens, no kura nepārprotami redzams, ka nekāda sakara ne ar iepriekšējo mugurkaula traumu, ne ar hronisko mugurkaula slimību nav un tas ir tikai ceļu satiksmes negadījuma rezultāts.

Civilprocesa likuma 121.panta pirmā daļa nosaka, ka ekspertīzi lietā tiesa nosaka pēc puses lūguma gadījumos, kad lietai nozīmīgu faktu noskaidrošanai nepieciešamas speciālas zināšanas zinātnē, tehnikā, mākslā vai citā nozarē.

Lai gan prasītājs nepiekrīt kriminālprocesā veiktās ekspertīzes slēdzienam, prasītājs nav lūdzis noteikt ekspertīzi lietā, kaut arī atbildētājas pilnvarotais pārstāvis 2014.gada 13.maija tiesas sēdē vērsa prasītāja pilnvarotās pārstāves uzmanību uz to, ka lietā pastāv iespēja nozīmēt atkārtotu ekspertīzi (lietas 95.lapa). Prasītājs nav izmantojis savas Civilprocesa likuma 121.pantā noteiktās tiesības.

Tiesai nav pamata apšaubīt lietā esošo pierādījumu - Eksperta atzinumu Nr.31-3036 (lietas 16.-19.lapa), jo tas iegūts likumā noteiktā kārtībā, ekspertam ir atbilstošs sertifikāts specialitātē, un atzinumā ietverta norāde, ka par atbildību pēc Krimināllikuma 300.p., 302.p. eksperts ir brīdināts, ko eksperts apliecinājis ar savu parakstu. Turklāt, tiesa izskatot konkrēto lietu pēc būtības, nepārvērtē kriminālprocesa ietvaros konstatētos apstākļus.

Civillikuma ievada 3.pants nosaka, ka katra civiltiesiska attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bijuši spēkā tad, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies vai izbeigusies. Ņemot vērā minēto principu, tiesa attiecībā uz konkrēto prasību vadās pēc Civillikuma normām, kas bija spēkā civiltiesisko attiecību rašanās brīdī – 2012.gada 10.septembrī.

Civillikuma 2347.pants (*likuma redakcijā līdz 2012.gada 31.decembrim*) nosaka, ka, ja kāds ar darbību, par ko viņš ir vainojams un kas ir prettiesīga, nodara otram miesas bojājumu, tad viņam jāatlīdzina tam ārstēšanās izdevumi un bez tam, pēc tiesas ieskata, varbūtēja atrautā peļņa. Tam, kura darbība saistīta ar paaugstinātu bīstamību apkārtējiem (transports, uzņēmums, būvniecība, bīstamas vielas u.tml.), ir jāatlīdzina zaudējumi, ko nodarījis paaugstinātas bīstamības avots, ja viņš nepierāda, ka zaudējums radies nepārvaramas varas dēļ, ar paša cietušā nodomu vai viņa rupjas

neuzmanības dēļ. Ja paaugstinātas bīstamības avots izgājis no īpašnieka, glabātāja vai lietotāja valdījuma bez viņa vainas, bet citas personas prettiesisku darbību rezultātā, par nodarīto zaudējumu atbild šī persona. Ja valdītājs (īpašnieks, glabātājs, lietotājs) arī uzvedies neattaisnojoši, atbildību par nodarīto zaudējumu var prasīt kā no personas, kas lietojusi paaugstinātas bīstamības avotu, tā arī no tā valdītāja, ievērojot, cik katrs vainīgs.

Prasītājs prasību pamato ar to, ka atbildētājai ir jāatlīdzina prasītājam nesaņemtā atlīdzība par ārstēšanos EUR 2404,65 (Ls 1690) (par veikto mugurkaula operāciju) (lietas 24.-26.lapa), nesaņemto peļņu EUR 856,14 (Ls 601,70), par visu ārstēšanās periodi, kas bija laika periodā pēc 21 dienas, skaitot no dienas kad noticis ceļu satiksmes negadījums, tas ir periodā pēc 2012.gada 1.oktobra.

Lai atbildētājai iestātos civiltiesiskā atbildība, kas noteikta Civillikuma 2347.pantā, līdz ar ko atbildētājai būtu pienākums atlīdzināt prasītājam atlīdzību par ārstēšanos un nesaņemto peļņu periodā pēc 2012.gada 1.oktobra, ir jākonstatē zaudējumu atlīdzināšanas prasījuma un piedziņas pamati.

Civillikuma 1770.pants nosaka, ka ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Minētās tiesību normas izpratnē ar jēdzienu „zaudējums" saprot jebkādu mantas samazinājumu, zudumu vai bojājumu, kā arī citas mantiski novērtējamas tiesību aizskāruma sekas.

Saskaņā ar Civillikuma 1775.pantu, katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina. Civillikuma 1779.pants nosaka, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Zaudējumu atlīdzināšana ir galvenais civiltiesiskais līdzeklis tiesību aizskāruma mantisko seku novēršanai un tās mērķis ir nodrošināt pēc iespējas pilnīgāku tāda stāvokļa atjaunošanu, kāds būtu bijis tad, ja aizskārums nebūtu noticis.

Kā norādīts tiesību doktrīnā: „Ar jēdzienu „zaudējums" saprot jebkādu mantas samazinājumu, zudumu vai bojājumu, kā arī peļņas atrāvumu, papildu izdevumus un citas mantiski novērtējamas tiesību aizskāruma sekas" (*sk. K. Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Rīga, 2006, 238.lpp.*).

Savukārt Civillikuma 1771.pantā norādīts, ka zaudējums var būt vai nu tāds, kas jau cēlies, vai tāds, kas vēl stāv priekšā; pirmajā gadījumā tas dod tiesību uz atlīdzību, bet otrajā uz nodrošinājumu. Bet Civillikuma 1772.pantā noteikts, ka jau cēlies zaudējums var būt vai nu cietušā tagadējās mantas samazinājums, vai arī viņa sagaidāmās peļņas atrāvums. Civillikuma 1773.pantā izskaidrots, ka zaudējums ir tiešs, kad tas ir prettiesīgas darbības vai bezdarbības dabiskās un nepieciešamās sekas.

Juridiskajā literatūrā atzīts, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv trīs šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) prettiesiska vainojama rīcība (ietver arī vainojamības vai attaisnojamu neesamības noskaidrošanu); 2) kaitējuma esamība; 3) cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un kaitējumu *(Prof. Dr. habil. iur. Kalvis Torgāns. Vainas vai attaisnojumu meklējumi civil tiesībās. Jurista Vārds, Nr.20, 2005.gada 31.maijs)*. Arī Mg. iur. Jānis Kārkliņš norādījis: „Vērtējot civiltiesiskās atbildības pamatus, pietiktu konstatēt trīs zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumus – zaudējumu apmēru, cēloņsakarību un prettiesiski rīcību, kuru nosakot, cita starpā, tiek ņemti vērā prettiesisko rīcību (tātad vainu) neizslēdzošie apstākļi (likumiskie attaisnojumi) *(Mg. iur. Jānis Kārkliņš, LU Juridiskās fakultātes Civiltiesību katedras pasniedzējs, doktorants. Vainas nozīme, nosakot civiltiesisko atbildību. Jurista Vārds, Nr.15, 2005.gads 26.aprīlis)*.

Civilprocesa likuma 96.panta trešā un ceturtā daļa nosaka, ka likumīgā spēkā stājies tiesas spriedums krimināllietā, prokurora priekšraksts par sodu, kā arī lēmums par kriminālprocesa izbeigšanu uz nereabilitējoša pamata ir obligāts tiesai, kas izskata lietu par tās personas civiltiesisko atbildību, par kuru pieņemts attiecīgais nolēmums, vienīgi jautājumā par to, vai noziedzīgā darbība vai bezdarbība notikusi vai to izdarījusi vai pieļāvusi tā pati persona. Fakti, kas saskaņā ar likumu uzskatāmi par nodibinātiem, nav jāpierāda. Tādu pieņēmumu var apstrīdēt vispārīgā kārtībā.

Tiesību doktrīnā norādīts, ka likumīgā spēkā stājies tiesas spriedums krimināllietā, prokurora priekšraksts par sodu, kā arī lēmums par kriminālprocesa izbeigšanu uz nereabilitējoša pamata ir obligāts tiesai, kas izskata lietu par personas civiltiesisko atbildību vienīgi jautājumā par to, vai noziedzīgā darbība vai bezdarbība notikusi, vai to izdarījusi vai pieļāvusi tā pati persona (*sk. Civilprocesa likuma komentāri. Trešais papildinātais izdevums. Autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006. - 180.lpp.*).

Kā jau iepriekš norādīts, ka lietā nepastāv strīds, ka ar 2013.gada 14.februāra Prokurora priekšrakstu par sodu atbildētāja /pers. E/ sodīta pēc Krimināllikuma 260.panta pirmās daļas, tas ir, atbildētāja tika atzīta par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredz atbildību par to, ka atbildētāja ar savu rīcību, vadot transportlīdzekli, kā rezultātā cietušajam (prasītājam) nodarīti viegli miesas bojājumi (lietas 10.lapa).

Prasītājs uzskata, ka apstāklis, ka ceļu satiksmes negadījuma rezultātā prasītājam nodarīti tādi miesas bojājumi, kas izraisījuši ilglaicīgākus veselības traucējumus virs 21 dienas, pierādās ar lietā iesniegto 2013.gada 22.marta mugurkaula ķirurga /pers. K/ slēdzienu, kurā norādīts, ka pacientam ar vislielāko iespējamību diska bojājums C_6-C_7 līmenī parādījies pēc ceļu satiksmes negadījuma 2012.gada 10.septembrī, jo veiktajos iepriekšējos MR izmeklējumos netika iegūti dati par C_6-C_7 diska bojājumu (trūci), un 2007.gadā veiktā C_5-C_6 diska nomaiņas operācija nav saistīta ar 2012.gada novembrī veikto C_6-C_7 diska nomaiņas operāciju, jo pacients regulāri ieradās uz pārbaudēm, kurās netika konstatētas C_6-C_7 trūces pazīmes sākot no 2007.-2012.gadam ieskaitot. Kā arī ar mugurkaula ķirurga /pers. K/ 2014.gada 3.septembrī tiesai iesniegtajos rakstveida paskaidrojumos (lietas 107.lapa) ietverto atzinumu, ka pacientam /pers. C/ 2012.gada novembrī tika veikta kakla C_6-C_7 diska aizvietošanas operācija sakarā ar C_6-C_7 kakla diska bojājumu, un pacientam kakla diska bojājums visticamāk ir noticis pēc iegūtās spēcīgās kakla vai/un galvas traumas. Traumas mehānisms visbiežāk ir fleksijas – ekstenzijas trauma jeb arī to apzīmē kā Whiplash sindromu, un šādu traumu iegūst pēc autoavārijas vai spēcīga sitiena no sāniem vai mugurpuses.

Lietā nepastāv strīds par faktu, ka prasītājam vismaz kopš 2007.gada ir noteikta diagnoze, un 2007.gadā veikta operācija, kas saistīta ar mugurkaula kakla daļa deformējošo spondiolozi, spondioartozi, un, ka prasītājam 12.11.2012.-14.11.2012 Traumatoloģijas un ortopēdijas klīnikā Ādažos veikta operācija kala daļas C_6-C_7 mikrodiskektomija un 1 karbonu Keidžu (5 mm) ievietošana (lietas 52.lapa).

Tomēr, tiesa pretēji prasītāja uzskatam, uzskata, ka lietā juridiski neapšaubāmi ir konstatēts fakts, ka ceļu satiksmes negadījuma rezultātā prasītājam tika nodarīti viegli miesas bojājumi, kas izraisījuši īslaicīgus veselības traucējumus no 7 līdz 21 dienai (lietas 10.lapa), jo pretējais nav pierādīts, tas ir nav pierādīts fakts, ka ceļu satiksmes negadījuma rezultātā prasītājam būtu nodarīti tādi miesas bojājumi, kas būtu izraisījuši ilglaicīgākus veselības traucējumus virs 21 dienas, un, ka 2012.gada novembrī veiktā operācija būtu cēloniskā sakarā ar 2012.gada 10.septembra ceļu satiksmes negadījumu.

Un kā jau iepriekš norādīts, ka prasītājs nav lūdzis noteikt ekspertīzi lietā, kaut arī atbildētājas pilnvarotais pārstāvis 2014.gada 13.maija tiesas sēdē vērsa prasītāja pilnvarotās pārstāves uzmanību uz to, ka lietā pastāv iespēja nozīmēt atkārtotu ekspertīzi. Līdz ar to prasītājs nav izmantojis savas Civilprocesa likuma 121.pantā noteiktās tiesības.

Civilprocesa likuma 192.pants nosaka, ka tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas.

Savukārt Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumu. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Civilprocesa likuma 104.panta pirmajā daļā noteikts, ka pušu un trešo personu paskaidrojumi, kuri ietver ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņu prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi tiesas sēdē pārbaudīti un novērtēti pierādījumi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 92.pantu pierādījumi ir ziņas, uz kuru pamata tiesa nosaka tādu faktu esamību vai neesamību, kuriem ir nozīme lietas izspriešanā.

Ar lietā esošo rakstveida pierādījumu – Eksperta atzinumu Nr.31-3036 (lietas 16.-19.lapa) pierādīts, ka sertificēta tiesu medicīnas eksperte

/pers. I/ veica tiesmedicīnisko ekspertīzi /pers. C/. Tiesu medicīnas eksperte secinājusi, ka: cietušajam /pers. C/ konstatēti šādi miesas bojājumi – mugurkaulāja kakla daļas saišu sastiepums (hiperekstenzijas trauma), strauji atliecot un saliecot galvu; konstatētie miesas bojājumi varēja rasties cietu, trulu priekšmetu iedarbības rezultātā 2012.gada 10.septembrī, lēmumā un cietušā uzrādītajos ceļu satiksmes negadījuma apstākļos, un pēc sava rakstura pieskaitāmi viegliem miesas bojājumiem, kas izraisījuši īslaicīgus veselības traucējumus no 7 līdz 21 dienai; ārstēšanās laiku virs 21 dienas, novērtējot miesas bojājumu smaguma pakāpi, eksperta atzinumā neņem vērā kā neatbilstošu traumas raksturam un, kas saistāms ar hroniskas slimības – mugurkaula kakla daļas deformējošo spondilozi, spondiaoartrozi (kakla skriemeļu operācija – C5-C6 diskektomija – 29.01.2007.), kas traumas rezultātā varēja paasināties (likuma „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību" 3.pielikuma 6.punkts – Agrāko saslimšanu paasināšanās pēc miesas bojājumu nodarīšanas, kā arī miesas bojājumu komplikācijas, kas radušās gadījuma apstākļu, organisma individuālo īpatnību vai ārstēšanās kļūdu rezultātā, nav pamats miesas bojājumu smaguma pakāpes paaugstināšanai.").

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.pantapirmo daļu tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka prasītāja lietā iesniegtais 2013.gada 22.marta Konsultanta slēdziens (lietas 21.-22.lapa) neatspēko un nepierāda prasītāja apgalvojumu, ka ceļu satiksmes negadījuma rezultātā prasītājam nodarīti tādi miesas bojājumi, kas izraisījuši ilglaicīgākus veselības traucējumus virs 21 dienas, jo minētais ir pretēji tiesmedicīniskajā ekspertīzē izdarītajiem secinājumiem. Neapstrīdot un neapšaubot ārsta – mugurkaula ķirurga /pers. K/ zināšanas un pieredzi medicīnas jomā, tomēr tiesa uzskata, ka tikai ar tiesmedicīniskās ekspertīzes veikšanu, ko veic sertificēts tiesu medicīnas eksperts, piemērojot tiesu medicīnas ekspertīzes metodi pēc medicīniskiem dokumentiem, var konstatēt un noteikt personas gūto miesas bojājumu veidošanās mehānismu, raksturu, lokalizāciju un smaguma pakāpi, kā arī gūto miesas bojājumu cēlonisko sakarību ar ceļu satiksmes negadījumu. Līdz ar to, tiesas ieskatā, konkrētā gadījumā, tieši ar eksperta atzinumu nepierādās apstāklis, ka prasītāja ārstēšanās pēc ceļu satiksmes negadījuma 2012.gada 10.septembrī būtu ilgusi ilgāk par 21 dienu, un, ka prasītāja 2012.gada novembrī veiktā operācija būtu tiešā cēloniskā sakarībā ar notikušo ceļu satiksmes negadījumu.

Tiesa uzskata, ka minētie tiesas secinājumi attiecināmi arī uz prasītāja prasījumu par nesaņemto peļņu EUR 856,14 (Ls 601,70), par visu ārstēšanās periodu, jo nav pierādīta prasītāja darba tiesisko attiecību izbeigšanās Jelgavas 2.pamatskolā cēloniskā sakarība ar ceļu satiksmes negadījumu. Turklāt, kā norādīja prasītāja pilnvarotā pārstāve, ka darba tiesiskās attiecības izbeigtas pēc prasītāja paša vēlēšanās.

Ņemot vērā pierādījumus lietā, tiesa atzīst, ka prasītājs nav pierādījis cēlonisko sakaru starp atbildētājas prettiesisko rīcību un kaitējumu - nesaņemto atlīdzību par ārstēšanos EUR 2404,65 (Ls 1690) (par veikto mugurkaula operāciju) un nesaņemto peļņu EUR 856,14 (Ls 601,70), kas bija laika periodā pēc 21 dienas, skaitot no dienas kad noticis ceļu satiksmes negadījums, tas ir periodā pēc 2012.gada 1.oktobra.

Tiesa uzskata, ka nav iesniegti pierādījumi tiem priekšnoteikumiem (atlīdzības pamatiem), kas saskaņā Civillikuma 1775.pantu, prasītājam dod tiesības prasīt zaudējumu atlīdzību no atbildētājas.

Ņemot vērā norādītos apstākļus tiesa secina, ka prasītājs nav pierādījis savu apgalvojumu pamatotību un līdz ar to nav pamata piedzīt zaudējumus.

Prasītājs izvirzījis prasījumu par morālā kaitējuma EUR 1209,90 (Ls 850) piedziņu no atbildētājas.

Civillikuma 2347.pants (*likuma redakcijā, kas stājas spēkā 2013.gada 1.janvārī*) nosaka, ka, ja kāds ar darbību, par ko viņš ir vainojams un kas ir prettiesīga, nodara otram miesas bojājumu, tad viņam jāatlīdzina tam ārstēšanās izdevumi un bez tam, pēc tiesas ieskata, varbūtēja atrautā peļņa, un atlīdzība (mantiska kompensācija) par morālo kaitējumu. Tam, kura darbība saistīta ar paaugstinātu bīstamību apkārtējiem (transports, uzņēmums, būvniecība, bīstamas vielas u.tml.), ir jāatlīdzina zaudējumi, ko nodarījis paaugstinātas bīstamības avots, ja viņš nepierāda, ka zaudējums radies nepārvaramas varas dēļ, ar paša cietušā nodomu vai viņa rupjas neuzmanības dēļ. Ja paaugstinātas bīstamības avots izgājis no īpašnieka, glabātāja vai lietotāja valdījuma bez viņa vainas, bet citas personas prettiesisku darbību rezultātā, par nodarīto zaudējumu atbild šī persona. Ja valdītājs (īpašnieks, glabātājs, lietotājs) arī uzvedies neattaisnojoši, atbildību par nodarīto zaudējumu var prasīt kā no personas, kas lietojusi paaugstinātas bīstamības avotu, tā arī no tā valdītāja, ievērojot, cik katrs vainīgs.

Savukārt Civillikuma 1635.pants nosaka, ka katrs tiesību aizskārums, tas ir, katra pati par sevi neatļauta darbība, kuras rezultātā nodarīts kaitējums (arī morālais kaitējums), dod tiesību cietušajam prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot. Ar morālo kaitējumu jāsaprot fiziskas vai garīgas ciešanas, kas izraisītas ar neatļautas darbības rezultātā nodarītu cietušā nemantisko tiesību vai nemantisko labumu aizskārumu. Atlīdzības apmēru par morālo kaitējumu nosaka tiesa pēc sava ieskata, ņemot vērā morālā kaitējuma smagumu un sekas. Ja šā panta otrajā daļā minētā neatļautā darbība izpaudusies kā noziedzīgs nodarījums pret personas dzīvību, veselību, tikumību, dzimumneaizskaramību, brīvību, godu, cieņu vai pret ģimeni, vai nepilngadīgo, pieņemams, ka cietušajam šādas darbības rezultātā ir nodarīts morālais kaitējums. Citos gadījumos morālais kaitējums cietušajam jāpierāda.

Judikatūrā (*sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2013.gada 6.februāra spriedums lietā Nr.SKC-549/2013*) sniegta atziņa, ka tiesības uz atlīdzību par morālo kaitējumu cietušajam ir katra tiesību aizskāruma gadījumā, tostarp arī par nodarījumiem pret veselību (piemēram, miesas bojājumi). Civillikuma 1635.pantā noteiktais attiecināms arī uz paaugstinātas bīstamības avota valdītāja atbildību, kaut arī līdz 2013.gada 1.janvārim Civillikuma 2347.pantā nebija norāde par atlīdzības par morālo kaitējumu piedziņu.

Turklāt judikatūrā (*sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012.gada 27.septembra spriedums lietā Nr.SKC-309/2012*) sniegta arī atziņa, ka no Civillikuma 1635.panta otrajā daļā dotās morālā kaitējuma jēdziena definīcijas secināms, ka, lai varētu runāt par morālo kaitējumu šīs normas izpratnē, ir nepieciešams konstatēt, pirmkārt, neatļautu darbību, otrkārt, ar šo neatļauto darbību aizskartu cietušās personas nemantisko tiesību (piemēram, kādu no cilvēka pamattiesībām) vai nemantisko labumu (piemēram, veselību, reputāciju). Morālais kaitējums ir aizskāruma negatīvās sekas. Tiesības uz atlīdzinājumu personai ir paredzētas, lai pēc iespējas novērstu (mazinātu) šīs sekas. Līdz ar to vispirms ir jākonstatē morālā kaitējuma esamība un tikai pēc tam jāskaidro un jāvērtē atlīdzinājuma apmērs. Likumdevējs Civillikuma 1635.panta trešajā daļā ir paredzējis to noziedzīgo nodarījumu uzskaitījumu, kuros cietušās personas ir atbrīvotas no morālā kaitējuma esamības fakta pierādīšanas nastas, bet visos pārējos gadījumos cietušajai personai ir jāpierāda, ka attiecīgā tiesību aizskāruma gadījumā tai ir iestājušās nelabvēlīgās sekas – morālais kaitējums.

Ņemot vērā, ka konkrētajā gadījumā, noziedzīga nodarījuma rezultātā aizskarts prasītāja nemantiskais labums – veselība, jo Krimināllikuma 260.pantā ietvertā ceļu satiksmes noteikumu vai transportlīdzekļu ekspluatācijas noteikumu pārkāpšana, kad tiek apdraudēta ne vien satiksmes drošība, kas ir galvenais tiešais apdraudējuma objekts, bet arī cilvēka dzīvība un veselība, kas ir šā noziedzīgā nodarījuma papildu tiešais objekts, tad atbilstoši Civillikuma 1635.panta trešajai daļai, prezumējams, ka prasītājam ir iestājušās nelabvēlīgās sekas – morālais kaitējums. Līdz ar to prasītājs ir tiesīgs uz morālā kaitējuma atlīdzību.

Kriminālprocesa likuma 350.panta trešā daļa nosaka, ka, ja cietušais uzskata, ka ar kompensāciju nav atlīdzināts viss radītais kaitējums, viņam ir tiesības prasīt tā atlīdzināšanu Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā. Nosakot atlīdzības apmēru, jāņem vērā kriminālprocesā saņemtā kompensācija. Līdz ar to tiesa nevar piekrist ERGO Insurance SE Latvijas filiāle pilnvarotā pārstāvja argumentam, ka prasītājam visas savas tiesības bija jārealizē kriminālprocesa ietvaros.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 96.pantā ietvertajai tiesību normu reglamentācijai, ir vispārzināms, ka ceļu satiksmes negadījumā cietušajai personai, kurai radušies miesas bojājumi ceļu satiksmes negadījuma rezultātā, tiek radītas mazākas vai smagākas morālas ciešanas.

Morālais kaitējums nozīmē negatīvas izmaiņas cilvēka psihē, kas izpaužas cilvēka fiziskās vai garīgās ciešanās. Morālais kaitējums kā ciešanas nozīmē, kad konkrēta rīcība iespaido cietušā apziņu un rada cietušajam kādu noteiktu fizisku reakciju. Pie šādas rīcības ir pieskaitāmi arī ar likumu aizsargāto personu nemantisko tiesību un labumu aizskārumi, kas var izpausties nepatīkamu sajūtu formā (fiziskas ciešanas) vai pārdzīvojumos (garīgas ciešanas). Pārdzīvojumu pamatā var būt bailes, kauns, pazemojums vai cits psiholoģiskā aspektā negatīvs cilvēka stāvoklis. Jebkura prettiesiska darbība vai bezdarbība var radīt dažādas pakāpes ciešanas un pilnīgi vai daļēji liegt cilvēkam psihisko labsajūtu. Viena no galvenajām morālā kaitējuma īpatnībām ir tāda, ka negatīvās izmaiņas notiek cietušā apziņā un to izpausmes forma lielā mērā ir atkarīga no katra cilvēka psihes (*sk. Kuzmane Gunta, Vai kompensācija pienākas par jebkuru morālo kaitējumu, 12.02.2002. publicēts „Jurista vārds"*).

Tiesību doktrīnā sniegts viedoklis, ka morālā kaitējuma nodarīšana dod tiesības cietušajam prasīt no aizskārēja mantisku atlīdzību par nodarīto morālo kaitējumu, kuras apmēru nosaka tiesa. Tiesas nolēmuma mērķis ir dot cietušajam taisnīgu apmierinājumu, vai nu atjaunojot cietušā agrāko stāvokli, tas ir, dodot tam pilnīgu atlīdzību, vai arī kompensējot vai kā citādi nolīdzinot (izlabojot) morālo (nemantisko) kaitējumu (*sk. Sinaiskis V., Latvijas civiltiesību apskats. Rīga: Tiesiskās informācijas centrs, 1996, 147.lpp.*).

Satversmes 92.panta trešajā teikumā noteiktā tiesība nepamatota tiesību aizskāruma gadījumā uz atbilstīgu atlīdzinājumu ir tiesību uz taisnīgu tiesu pamatmērķis (uzdevums).

Civillikuma 5.pants nosaka, ka, kad lieta jāizšķir pēc tiesas ieskata vai atkarībā no svarīgiem iemesliem, tad tiesnesim jāspriež pēc taisnības apziņas un vispārīgiem tiesību principiem.

Nosakot morālā kaitējuma apmēru, ir jāņem vērā vairāki kritēriji – nodarītā kaitējuma smagums, fizisko un morālo ciešanu pakāpe, samērīguma un taisnīguma principa ievērošana.

Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas (turpmāk – OCTA) likuma (*likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.decembrim*) 15.panta pirmā daļa noteica, ka iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošinātājs, kurš apdrošinājis zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, [...] sedz zaudējumus, nepārsniedzot noteikto apdrošinātāja atbildības limitu. Atbilstoši minētā likuma 19.pantam ceļu satiksmes negadījumā personai nodarītie materiālie zaudējumi ir zaudējumi sakarā ar cietušās personas: 1) ārstēšanu; 2) pārejošu darbnespēju; 3) darbspēju zaudējumu; 4) nāvi. Ceļu satiksmes negadījumā personai nodarītie nemateriālie zaudējumi ir zaudējumi, kas saistīti ar sāpēm un garīgām ciešanām sakarā ar: 1) cietušās personas fizisku traumu; 2) cietušās personas sakropļojumu, invaliditāti; 3) apgādnieka, apgādājamā vai laulātā nāvi; 4) apgādnieka, apgādājamā vai laulātā 1.grupas invaliditāti. Apdrošināšanas atlīdzības apmēru un aprēķināšanas kārtību par personai nodarītajiem materiālajiem un nemateriālajiem zaudējumiem nosaka Ministru kabinets.

Lietā nepastāv strīds par to, ka ERGO Insurance SE Latvijas filiāle izmaksāja prasītājam EUR 34,86 (Ls 24,50) atlīdzību par ceļu satiksmes negadījumā cietušās personas sāpēm un garīgām ciešanām sakarā ar ceļu satiksmes negadījumā cietušās personas fizisku traumu vieglu miesas bojājumu gadījumā (lietas 75.lapa), aprēķinot to pēc normatīvajiem aktiem, kādi tobrīd bija spēkā.

Judikatūrā (*sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2013.gada 21.februāra spriedums lietā Nr.SKC-36/2013*) sniegta atziņa, ka OCTA likums kā speciālā tiesību norma noteic apdrošinātāja atbildības limitu, tas ir, zaudējumu atlīdzību (arī atlīdzību par morālo kaitējumu), ko, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, ceļu satiksmes negadījumos cietušajiem izmaksā apdrošinātājs. Taču tas nekādi nevar ierobežot cietušā tiesības saņemt taisnīgu atlīdzinājumu par nodarīto morālo kaitējumu un fiziskām ciešanām atbilstoši Civillikuma 1635.pantam.

Tiesa uzskata, ka arī atbildētājas pilnvarotā pārstāvja norādītais 2013.gada 24.oktobra Eiropas Savienības tiesas spriedums (otrā palāta) (lieta C-277-12) attiecībā uz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu par Padomes 1972.gada 24.aprīļa Direktīvas 72/166/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu un attiecībā uz kontroli saistībā ar pienākumu apdrošināt šādu atbildību 3.panta 1.punktu, kā arī Padomes 1983.gada 30.decembra Otrās direktīvas 84/5/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu 1.panta 1. un 2.punktu, nekādi nevar ierobežot cietušā tiesības saņemt taisnīgu atlīdzinājumu par nodarīto morālo kaitējumu un fiziskām ciešanām no vainīgās personas civiltiesiskā kārtībā. Tiesību doktrīnā ir norādīts, ka direktīvas dalībvalstīm uzliek saistības saturiski pieskaņot nacionālās tiesības direktīvu prasībām, ļaujot valstīm noteikt direktīvā noteikto rezultātu sasniegšanas formas un metodes, un saskaņā ar vispārīgo principu direktīvām tiešā iedarbība nepiemīt (*sk. Balodis Kaspars, Ievads civiltiesībās, Rīga: Apgāds Zvaigzne ABC, 2007, 53.-54.lpp.*). Turklāt, konkrētā prasība nav celta pret apdrošināšanas kompāniju.

Saskaņā ar Civillikuma 1635.pantu tiesību aizskārējam ir pienākums dot apmierinājumu, ciktāl viņu var vainot neatļautā darbībā (*sk. K. Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Rīga, 2006, 181.lpp.*).

Tiesību doktrīnā norādīts, ka atlīdzinājums pienākas tikai par tām tiesību pārkāpumu sekām, kuras ir iestājušās tiešā cēloniskā sakarā ar personas neatļautu darbību un par kurām personu var vainot (*sk. Latvijas Republikas Satversmes komentāri. VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. Autoru kolektīvs prof. R.Baloža zinātniskā vadībā. – Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2011, 155.lpp.*).

Latvijā nav vienotas tiesu prakses par morālā kaitējuma atlīdzības apmēra noteikšanas metodiku un kritērijiem, pēc kuriem ir nosakāms šīs atlīdzības apmērs. „Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma" 14 panta trešajā daļā noteikts, ka morālā kaitējuma atlīdzinājumu nosaka apmērā līdz 4268,62 *euro*. Augstākā tiesa apkopojumā „Tiesu prakse par morālā kaitējuma kompensāciju kriminālprocesā" 3.pielikumā ir devusi rekomendācijas piedzenamā morālā kaitējuma apmēram par atsevišķiem noziedzīgiem nodarījumiem. Saskaņā ar apkopojuma pielikumā Nr.3 norādīto, kā samērīga summa morālā kaitējuma atlīdzībai virs speciālajos likumos paredzētajām summām Krimināllikuma 260.panta pirmajā daļā izdarīto noziedzīgo nodarījumu rekomendēta atlīdzība līdz Ls 2000 jeb EUR 2845,74.

Konkrētajā gadījumā neviena tiesību norma skaidri nenosaka morālā kaitējuma atlīdzības apmēru, tāpēc tiesa vadās no pastāvošās tiesu prakses, no Civillikuma Ievada 5.panta, atbilstoši kuram lieta jāizšķir pēc tiesas ieskata vai atkarībā no svarīgiem iemesliem, tad tiesnesim jāspriež pēc taisnības apziņas un vispārīgiem tiesību principiem, kā arī ņem vērā tieši konkrētai lietai būtiskus apstākļus.

Civillikuma 5.pantam, nosakot atlīdzību par morālo kaitējumu, tiesa ņem vērā konkrētās lietas apstākļus, kas liecina par morālā kaitējuma smagumu un radītajām sekām, vadās pēc taisnības apziņas un vispārīgiem principiem, pēc iespējas nodrošinot personai gandarījumu par nepamatotu tiesību aizskārumu.

Prasītājs morālo kaitējumu novērtējis EUR 1209,90 (Ls 850) apmērā. Savu prasību par morālā kaitējuma atlīdzināšanu pamato ar to, ka prasītājam bija morālas ciešanas, jo nevarēja strādāt, bet bija jābrauc uz Rīgu uz darbu, un tas bija pēc tam, kad prasītājam bija pilnīgi iznīcināta mašīna un viņš palika bez tās, un protams, ka viņa domas bija saistītas ar to, kā tikt uz Rīgu pie ārstiem, kā viņam dzīvot tālāk, un kā to visu sakārtot pēc avārijas. Sekas izpaudās tā, ka ģimenē pasliktinājās attiecības, jo sieva arī pārdzīvoja, tas viss ietekmē arī iekšējās ģimenes attiecības un ietekmēja arī darba attiecības. Minētais ietekmēja arī prasītāja psihisko un morālo stāvokli.

Izvērtējot prasītāja pieprasīto morālā kaitējuma apmēru, kopsakarā ar lietā noskaidrotajiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka prasījums par morālā kaitējuma atlīdzināšanu EUR 1209,90 (Ls 850) apmērā, nav samērīgs nodarītajam kaitējumam un sekām.

Izvērtējot notikuma apstākļus, tas ir, ka kaitējums nodarīts ar transportlīdzekli, izvērtējot nodarītā kaitējuma raksturu un smagumu, balstoties uz

taisnīguma un saprātīguma principu, Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likumā un Augstākās tiesas apkopojumā „Tiesu prakse par morālā kaitējuma kompensāciju kriminālprocesā" noteiktajiem principiem, kā arī to, ka ERGO Insurance SE Latvijas filiāle izmaksāja prasītājam EUR 34,86 (Ls 24,50) atlīdzību par ceļu satiksmes negadījumā cietušās personas sāpēm un garīgām ciešanām sakarā ar ceļu satiksmes negadījumā cietušās personas fizisku traumu vieglu miesas bojājumu gadījumā, tiesa atzīst, ka morālā kaitējuma atlīdzība ir nosakāma EUR 150 apmērā, jo tā ir samērīga atlīdzība par morālo aizskārumu, ievērojot to, ka prasītājam nodarīti viegli miesas bojājumi, kas izraisījuši īslaicīgus veselības traucējumus no 7 līdz 21 dienai: prasītājs minētajā laika periodā nespēja strādāt, kas izraisīja psiholoģisku diskomfortu un negatīvas emocijas un nodarītajām fiziskajām ciešanām - sāpēm, ko prasītājam nācās izjust pēc avārijas un atveseļošanās periodā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu, prasītājam pēc tiesas sprieduma par naudas summas piedziņu pasludināšanas ir tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus uz likuma pamata (Civillikuma 1759.pants), kuru apmērs noteikts Civillikuma 1765.pantā. Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos 6% gadā no piedzītās morālā kaitējuma apmēra summas.

Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 4.punkts nosaka, ka no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji prasībās par noziedzīga nodarījuma rezultātā radušos materiālo zaudējumu un morālā kaitējuma atlīdzināšanu.

Savukārt Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai daļai.

Tiesa uzskata, ka no atbildētājas par labu prasītājam proporcionāli apmierinātajam prasījuma apmēram, kas ir EUR 150 un atbilst 3,36% no prasījuma EUR 4470,69, piedzenama valsts nodeva EUR 13,89 (EUR 413,47 x 3,36% : 100%) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 0,53 (EUR 15,68 x 3,36% : 100%).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]panta noteikumiem, atbildētājai nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma izpildei – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesa izskaidro, ka valsts nodeva maksājama Valsts kasē, NMR.90000050138, konts LV55TREL1060190911200, BIC kods TRELLV22, 0539 valsts nodeva.

Savukārt ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu iemaksa jāveic šādos rekvizītos: ekonomiskās klasifikācijas kods-21499, saņēmējs Tiesu administrācija, Mūkusalas iela 41b, Rīga, NMR 90001672316, ar PVN apliekamās Personas reģ. Nr. 90001672316, Saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods TRELLV22, Konta nr. LV51TREL2190458019000.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8.pantu un 97.pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt prasību daļēji.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, morālā kaitējuma atlīdzību EUR 150 (viens simts piecdesmit *euro*) apmērā.

/pers. AF/ tiesības saņemt likumiskos procentus 6% gadā no tiesas piespriestās, bet nepiedzītās summas līdz sprieduma pilnīgai izpildei.

/pers. AG/, personas kods /personas kods/, prasību pret /pers. E/, personas kods /personas kods/, daļā par mantiskā zaudējuma un morālā kaitējuma atlīdzību EUR 4320,69 (četri tūkstoši trīs simti divdesmit *euro* 69 centi) apmērā.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus – valsts nodevu EUR 13,89 (trīspadsmit *euro* 89 centi) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 0,53 (53 centi).

Noteikt termiņu /pers. E/ labprātīgai sprieduma izpildei 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas, uzliekot par pienākumu iesniegt Jelgavas tiesā pierādījumus par tiesas izdevumu samaksu valsts ienākumos.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas 2014.gada 17.oktobra apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesai, iesniedzot apelācijas sūdzību Jelgavas tiesā.

Tiesnese N.Paņkiva